

ŽELJKO TOMAS I ANĐELKO PIPLIĆ

ZADRUGARSTVO JE NAJBOLJI LIJEK

Bio sam opća opasnost
u Imotskom, a iz ralja
PTSP-a izvukao me uzgoj
kokošju i divljih zečeva

Svoju zadrugu
imotski branitelji
nazvali su po
imenu svoje
brigade i
lovačkom izrazu
za sačekivanje

UZGAJAJU DIVLJE ZEČEVE I KOKOŠI

Jadranka Kosor na Sajmu braniteljskih zadruga obišla je i štand Željka Tomasa

Branitelj Ivanu Nevistiću iz Glavine Donje Željko pomaže oko podizanje novih košnica s pčelama

Anđelko Piplica i Željko Tomas posao u zadrugi započeli su uzgojem divljih zečeva u kavezima

Piše: Petar Grubišić

Nakon razvojačenja bio sam opća opasnost u Imotskom. Izgubljen sam hodao gradom, maltretirao ljude. Jednostavno kazano, bio sam katastrofa. To je najbolji opis mog stanja prouzročnog PTSP-om nakon završetka rata. Jedina zanimacija bilo mi je hodanje od kafića do kafića. Ali i to mi je dosadilo. Sram me je danas kad se sjetim što sam sve tada radio. Liječio sam se u Vrapču i Jankomiru, ali nije pomoglo. I ne znam što bi bilo sa mnom da se nisam aktivirao kroz braniteljsko zadrugarstvo. Zato svaka čast Jadranci Kosor koja je tada kao naša ministrica pokrenula taj projekt. Ta me je zadruga koju smo osnovali izvukla iz ralja PTSP-a, jer da nije bilo obveza u njoj teško bih se vratio u normalan život – priča nam Željko Tomas, pripadnik 3. bojne 4. gardijske brigade, koji je zajedno sa suborcem Anđelkom Piplicom i još nekoliko branitelja osnovao zadrugu "Pauk čeka" koja se bavi uzgojem divljih zečeva u kavezu i kokoši hrvaticice, izvorne hrvatske pasmine.

Prijatelji i kumovi

Željko i Anđelko nisu se poznavali prije rata. Upoznali su se u 3. bojni Pauka s kojom su prošli sva najteža bojišta. Anđelko je jedno vrijeme radio i u Nastavnom centru u Sinju. To ratno prijateljstvo preraslo je i u kumstvo, a obojica imotskih branitelja imaju brojnu obitelj – Željko ima petero, a Anđelko šestero djece. – Zajedno smo krenuli u osnivanje zadruge. Ja sam u to ušao više iz ljubavi nego iz potrebe. Volim životinje i posao

oko njih. To mi je zanimljivo. Međutim, umara me posao s dokumentima, pa je taj posao kao i pisanje projekata preuzeo Željko koji je postao pravi stručnjak za to – kaže Anđelko Piplica u čijem su dvorištu smješteni kavezi za uzgoj divljih zečeva. Pošto je u Hrvatskoj običaj da svi koji žele raditi i širiti svoj posao imaju problema s državom, taj običaj nije zaobišao ni branitelje iz zadruge "Pauk čeka". Jata kokoši hrvaticice i kavezi za uzgoj divljih zečeva razbacani su na nekoliko lokacija širom imotske općine samo zbog toga što im Hrvatske šume ne žele dati u koncesiju običan kamenjar koji je pod njihovom ingerencijom. Da taj bezvrijedan kamenjar obrastao makijom i ponekim borom mogu dobiti u koncesiju, cijeli uzgoj kokoši i divljih zečeva prebacili bi na jednu lokaciju i tako smanjili troškove.

– Tražili smo samo tri hektara, i to u koncesiju. Međutim, koliko znam, i drugi branitelji na području Dalmacije imaju slične probleme – kaže Željko Tomas koji je aktivan i u udruzi branitelja liječenih od PTSP-a. Uzgoj kokoši hrvaticice i divljih zečeva u kavezu te braniteljsko zadrugarstvo danas su potpuno zaokupili Željka Tomasa koji se specijalizirao za pisanje projekata.

– Za izvornu hrvatsku pasminu kokoši hrvaticice saznao sam preko interneta. Prvo jato donio sam iz Varaždina i shvatio kako je ta kokoš najbolja za uzgoj na našem području. Mi smo tako pokrenuli projekt uzgoja te kokoši u Splitsko-dalmatinskoj županiji, a naš projekt, koji sam ja napisao, osvojio je drugo mjesto za projekt Rera.

Obilazio sam ljude koji se bave pisanjem projekata, učio od njih i taj posao sam odlično savladao – dodaje Željko napominjući kako ne mogu pripremiti toliko pilića kolika je potražnja za njima.

Pomoć zadrugarima

O uzgoju te jedinstvene domaće kokoši Željko piše priručnik koji će uskoro izdati kako bi bio pri ruci svima koji se žele baviti uzgojem kokoši hrvaticice. Jedan je od pokretača osnivanja Saveza uzgajivača kokoši hrvaticice s područja Splitsko-dalmatinske, Virovitičke, Požeške i Bjelovarsko-bilogorske županije. Postao je tajnik tog saveza i vodi uzgojni program, a vrlo je aktivan i u projektu zaštite kokoši hrvaticice, njezinih jaja i mesa u Europskoj uniji. Kaže da bi se taj program, koji se radi u suradnji s profesorom Zlatkom Janjičićem s Agronomskog fakulteta u Zagrebu, Ministarstvom poljoprivrede i Hrvatskom poljoprivrednom agencijom, trebao realizirati ove godine.

– Veliku pomoć imamo od profesora Janjičića s Agronomskog fakulteta koji nam je uvijek pri ruci i pomaže u svemu što može – kaže Željko Tomas kojega je braniteljsko zadrugarstvo toliko zaokupilo da mu je dan postao prekratak.

**Imotski branitelj
Željko Tomas
izvjestio se u
pisanju programa
za županijske i
državne projekte**

– Svi oko mene govore mi da malo usporim jer neću moći izdržati taj tempo koji sam nabio, ali ja sam cijeli u tom poslu i više ne osjećam posljedice PTSP-a – dodaje on.

Hođajući sa Željkom po imotskim selima, vidjeli smo koliko ga cijene branitelji i iz drugih zadruga, a uvijek je na raspolaganju suborcima kojima treba pomoć. Tako u zadrugi imaju i jednog pčelara, branitelja Ivana Nevistića iz Glavine Donje. Za sada on ima nekoliko desetina košnica postavljenih na njivama iza svoje kuće. Tomas i ostali imotski branitelji uviđaju da pčelarstvo ima potencijal na području imotske općine, pa će se uz uzgoj kokoši hrvaticice i divljih zečeva u kavezu u idućem razdoblju tome još više posvetiti.

– Kako su meni pomogle zadruge da se izliječim od PTSP-a, tako je i sinu našeg suborca pomogao posao oko pčela da se istrigne iz ralja ovisnosti. Rad oko pčela i s nama pomaže mu više od komune u kojoj je bio. I kad vidim da je taj rad najbolja terapija, uopće ne razmišljam o profitu – dodaje Željko Tomas spominjući nam onako uzgred probleme s kojima se suočavaju u uzgoju kokoši i divljih zečeva. – Prošle zime kad je bio veliki snijeg, vuk nam je upao u kaveze i podavio zečeve. Trebali smo dobiti odštetu od države, ali nismo dobili ni kune. Uzgoj zečeva je skup, jer osim hrane i ostalih potrepština mora biti pod stalnim nadzorom veterinar. Dva puta godišnje nosimo na analizu njegov izmet. Ali, sve te poteškoće i novac koji ulažemo, ne može se mjeriti sa zadovoljstvom i zdravljem koji mi je donio taj posao – zaključio je Tomas.